

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต

วิชา สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และระบบสุขภาพ (สค.235)
Medical Social Work and Health Systems (SW 235)
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

ผู้บรรยาย

ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

E-mail : jiraphan@tu.ac.th ห้องพักรังสิต : 608

วัน/เวลา/สถานที่

ทุกпятวันอังคาร เวลา 13.30-16.30 น. ห้องเรียน : SC 3011 และห้องเรียนระบบ MST ของรายวิชานี้
สอบปลายภาค : 13 ธันวาคม 2566 เช้า

คำอธิบายรายวิชา

ความหมายของสุขภาพ พลวัต นโยบายและบทบาทหน้าที่หน่วยบริการสุขภาพทุกระดับ ระบบสวัสดิการสุขภาพ แผนพัฒนาสุขภาพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สิทธิและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความเชื่อมโยงของระบบสวัสดิการสุขภาพกับงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ และบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้พื้นฐานเรื่องสวัสดิการสุขภาพ นโยบายและกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวกับสวัสดิการสุขภาพ และระบบประกันสุขภาพสำคัญของไทย
2. เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้เรื่องแนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพในเรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ และมีความเข้าใจทิศทางอนาคตสวัสดิการสุขภาพของไทย
3. เพื่อให้ นักศึกษา เข้าใจความเชื่อมโยงของระบบสวัสดิการสุขภาพกับงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ เข้าใจบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

กฎกติกาการเรียนการสอน

1. เข้าชั้นเรียน Onsite/Online ล่าช้าไม่เกิน 20 นาที นับจากเวลาเริ่มเรียน ยกเว้นมีการนัดหมายพิเศษ
2. อ่านหนังสือ หรือค้นคว้างานวิชาการต่างๆ รวมทั้งส่งงานต่างๆตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกำหนดการที่มีร่วมกัน
3. มีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
4. กรณีป่วย หรือมีกิจธุระ ไม่สามารถเข้าชั้นเรียน ให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร (ตามระเบียบลาป่วยและลา กิจของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
5. ช่องทางติดต่อ : 1) E-mail Address ที่ให้ไว้ใน Outline นี้ข้างต้น และ 2) นักศึกษาเขียนข้อความทิ้งไว้ใน "Posts" (ด้วยการกด "New Conversation") ในห้องเรียนวิชานี้ โปรแกรม MST และให้นักศึกษานัดหมายการพบล่วงหน้า ทุกครั้ง

การวัดผล

1. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	10	คะแนน
2. การทำงานเดี่ยว	30	คะแนน
3. การทำงานกลุ่ม	30	คะแนน
4. สอบปลายภาค	30	คะแนน
รวม	100	คะแนน

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
1 15/08/66	-แนะนำ ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชา -ชี้แจงวิธีการเรียนการสอน การวัดผล หนังสืออ่านประกอบ กำหนดข้อตกลงและ ความคาดหวังในการเรียนร่วมกัน -การทดสอบความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น	-แลกเปลี่ยนมุมมอง ความคิดระหว่างนักศึกษา และผู้สอน -VDO Clip และนักศึกษา ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยน ซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
2 22/08/66	-พัฒนาการความหมายสุขภาพและสุข ภาวะ -ระบบบริการสุขภาพ : ปัจจัยหนึ่งของการ กำหนดสุขภาพ	-บรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
3 29/08/66	แนวคิดสวัสดิการสังคม : ความสำคัญ จำเป็นต่อการมีสวัสดิการสุขภาพ	-บรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย -มอบหมายงานกลุ่มให้ นักศึกษาค้นคว้าและศึกษา กฎหมายระดับสากลและ ระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับ ระบบสวัสดิการสุขภาพของ ไทย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
4 05/09/66	พัฒนาการนโยบายด้านสาธารณสุขใน แผนพัฒนาการสาธารณสุข/สุขภาพ แห่งชาติ	-นักศึกษาค้นคว้านอก ห้องเรียน -บรรยายสรุป (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
5 12/09/66	สวัสดิการสุขภาพที่สำคัญของไทย -หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า : พัฒนาการ แนวคิด/หลักการพื้นฐาน เป้าหมาย ระบบ บริการสุขภาพภายใต้หลักประกันสุขภาพ ถ้วนหน้า และลักษณะสำคัญของระบบ บริการสุขภาพแต่ละระดับ (ปฐมภูมิ ทุติย ภูมิ และตติยภูมิ) ฯลฯ	-ภาพยนตร์ และบรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
6 19/09/66	หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ากับระบบ บริการสุขภาพระยะท้ายในภาวะโรค ระบาด	-นักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน -ผู้สอนร่วมสรุปสาระสำคัญ	วิทยากร และ ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
7 26/09/66	-นักศึกษานำเสนองานกลุ่มที่มอบหมาย -ความสำคัญของกฎหมายและการนำไปใช้	-นักศึกษานำเสนองานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย -อภิปรายแลกเปลี่ยน -ผู้สอนสรุปสาระสำคัญ และนักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร (สรุปและให้ข้อเสนอแนะ)
8	มอบหมายงานเดี่ยว/สอบกลางภาค		
9 10/10/66	-หลักประกันสังคม (กองทุนประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน ประเภทของ ผู้ประกันตนและสิทธิประโยชน์ ฯลฯ) -สรุปงานเดี่ยวที่มอบหมาย	-บรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และนักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
10 17/10/66	-ความสำคัญ กลุ่มเป้าหมาย และเป้าประสงค์ของการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ -มาตรฐานการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ	-บรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และนักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
11 24/10/66	แนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพในเรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ -แนวคิดปัจจัยสังคมที่กำหนดสุขภาพ (Social Determinants of Health : SDH)	-บรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และนักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
12 31/10/66	แนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพในเรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ (ต่อ) -ทฤษฎีภาวะแวดล้อม (Ecological Theory)	-บรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และนักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
13 7/11/66	การพัฒนาสวัสดิการสุขภาพด้วยแนวคิด ทุนทางสังคม และการประยุกต์ใช้	-คลิกวีดีโอ และบรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
14 14/11/66	สวัสดิการสุขภาพกับบทบาทนักสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ	-นักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน -ผู้สอนร่วมสรุปสาระสำคัญ	วิทยากร และ ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
15 21/11/66	อนาคตสวัสดิการสุขภาพ : เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	-คลิกวีดีโอ และบรรยาย (Power Point) -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย บรรยาย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
16 28/11/66	สรุป ทบทวนเนื้อหา	อภิปรายแลกเปลี่ยนและ ซักถามร่วมกัน	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

หนังสืออ่านประกอบ

หนังสือ/บทความหลัก

คณะกรรมการปฏิรูป (คปร.).(2554). แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย : ข้อเสนอต่อพรรคการเมืองและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง.

กรุงเทพฯ. บริษัท ที่ คิว พี จำกัด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.(2556). สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข. กรุงเทพฯ.

เครือข่ายถมช่องว่างทางสังคม.(2555). เริ่มที่ชีวิตจิตใจ : ความเป็นธรรมทางสังคมและสุขภาพ. กรุงเทพฯ. บริษัท

สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด.

จิรพรรณ นฤภัทร (2558). ทูทางสังคมกับนวัตกรรมการบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพสาธารณะ : บทเรียนจาก
โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. รายงานสืบเนื่อง (Proceedings)
จากการสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสการสถาปนาคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครบรอบ
61 ปี, 224-233.

นิตยา จันทร์เรือง มหาผล (บรรณารักษ์). (ไม่ปรากฏปีพิมพ์). โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า.วารสารวิชาการ
สาธารณสุข. กรุงเทพฯ. สำนักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
มาลี ธรรมลิขิตกุล.(2543). สถิติการสังคมมิติหนึ่งในงานสาธารณสุข. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ระพีพรรณ คำหอม.(2549). สถิติการสังคมกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ. บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
วันทนี วาสิกะสิน และคณะ.(2553). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถิติการสังคมและสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์.(2555). สุขภาพกับกฎหมาย. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์เด็อนตุลา.

สงวน นิตยารัมภ์พงศ์.(2548). บนเส้นทางสู่หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชนสถาบันวิจัยเพื่อ
การพัฒนาประเทศไทย. (2553). ทางเลือกของสวัสดิการสังคมสำหรับคนไทย. ม.ป.ท

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2554). สู่ระบบสวัสดิการสังคมถ้วนหน้า ภายในปี พ.ศ.2560.สำนักงาน
หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.(2554). ผลการดำเนินงานการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
ปีงบประมาณ 2554 (1 ตุลาคม 2553 – 30 กันยายน 2554). กรุงเทพฯ.

สุรพล ปธานวนิช.(2547). นโยบายสังคม : เส้นทางสู่รัฐสวัสดิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรสม กฤษณะจุฑะ และคณะ. (2545). สิทธิมนุษยชนกับสุขภาพ : การทำทนายและทบทวนความรู้. ม.ป.ท.

Bruggeman, Jeroen. (2008). Social Networks : An Introduction. UK. Antony Rowe Ltd.

Christiaan Grootaert and Thierry van Bastelaer. (2001). Understanding and Measuring Social Capital :

A Synthesis of findings and recommendations from the Social Capital Initiative. The World Bank.

From : <http://www.worldbank.org/>

Gehlert, S.; Browne, T. A..(2006). Handbook of health social work. Hoboken, N.J. : Wiley.

Halpern, D. (2008). Social Capital. U.K. : University of Cambridge.

Kerson, T. S.; McCoyd, J. L. M. (2010). Social work in health settings : practice in context.

Abingdon [England] : Routledge.

World Health Organization. (2012). What is universal health coverage? From :

http://www.who.int/features/qa/universal_health_coverage/en/

Rosenberg, G.; Rehr, H.; Blumenfield, S. (1998). Creative social work in health care : clients, the community, and your organization. New York, N.Y.: Springer Pub.

Walmsley, J.(1993).Health, welfare & practice : reflecting on roles & relationships. Publication: London: Sage Publications.

หนังสืออ่านประกอบ

ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา และคณะ.(2556). ภาพอนาคตระบบสุขภาพ. นนทบุรี. ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหพัฒนาไพศาล.
โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ. (2543). มิติสุขภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่เพื่อสร้างสังคมแห่งสุขภาพ. นนทบุรี.

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2556). สุขภาวะองค์กรรวมแนวพุทธ. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ผลิธัมม.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

www.nhso.go.th

www.hisro.or.th

www.ihpptaigov.net

www.bps.ops.moph.go.th

www.nesdb.go.th

www.sso.go.th

www.who.int